

[Läs debattartikeln på Sydsvenskans webbplats.](#)

Aktuella frågor

”Kvinnornas pension tog slut igår, den 9 september.”

10 september 2022 05:15

Oavsett hur det går i morgondagens val till riksdagen måste partierna ta gemensamt ansvar för att skynda på utvecklingen mot ekonomisk jämställdhet. Det skriver Liza di Paolo-Sandberg, förbundsordförande för SKPF pensionärerna som har ungefär 160 000 medlemmar.

Ungefär 1,1 miljoner av de röstberättigade är kvinnor över 65 år. Att de har samma rösträtt som män är självklart – men i pensionskuvertet är det långt ifrån jämställt, skriver artikelförfattaren.

Bild: Pontus Lundahl / TT

Kvinnor har bara omkring 70 procent av mäns pensioner. Det orättvisa pensionsgapet är en effekt av brister i såväl arbetslivet som pensionssystemet. Ungefär 1,1 miljoner av de röstberättigade är kvinnor över 65 år. Att de har samma rösträtt som män är självklart – men i pensionskuvertet är det långt ifrån jämställt. Gapet mellan kvinnors och mäns pensioner är cirka 30 procent, enligt Pensionsmyndighetens senaste statistik för 2020. En tidigare analys av paraplyorganisationen Sveriges Kvinnoorganisationer visar att det omräknat i dagar på ett år innebär att kvinnornas pension tog slut igår, den 9 september, medan männens räcker året ut.

Höjningen av garantipensionen, som kom till efter flera politiska turer i våras, är en nödvändig livboj för många med låg pension. Det gäller inte minst SKPF Pensionärernas medlemmar, som till största andelen är kvinnor som trots ett långt

arbetsliv i bland annat vård och omsorg får vända på varje krona. Højningen förmodas få effekter på pensionsgapet. Men än är det långt kvar till jämlika pensioner.

Ett av problemen är att utformningen av dagens pensionssystem gynnar män och missgynnar kvinnor, något som den statliga Kommissionen för jämställda livsinkomster slog fast tidigare i år. Pensionen baseras på livsinkomsten, och i genomsnitt är kvinnors livsinkomster 20 procent lägre än mäns. Kvinnor får helt enkelt lägre lön för sitt slit. Många kvinnor har också oftare än män osäkra timanställningar, ofrivillig deltid samt tuffa arbetsvillkor och bristande arbetsmiljö. Den ekonomiska klyftan som uppstår i arbetslivet följer sedan med efter pensioneringen. Med nuvarande utvecklingstakt kan jämställda livsinkomster dröja 100 år, enligt kommissionen.

Sju av tio kvinnor som jobbar i äldreomsorg och barnomsorg är ganska eller mycket oroliga för hur de ska klara sig ekonomiskt på äldre dagar, enligt en medlemsenkät som fackförbundet Kommunal publicerade nyligen.

Skenande priser gör den senaste tidens akuta pensionsreformer oumbärliga för många äldre. Men vårens debatt om pensionerna var tumultartad, och fortfarande finns det ingen politisk enighet om hur vägen framåt ska se ut.

Oavsett hur det går i morgondagens val måste riksdagspartierna komma överens om att:

- **Reformera pensionssystemet** med målet att höja kvinnors pensioner och sluta pensionsgapet. Pensionssystemet måste vara hållbart över tid, inte bara för dagens äldre utan också morgondagens. Det ständiga lappandet och lagandet ger oförutsägbara pensioner och ekonomisk otrygghet för dem som mest behöver trygghet.
- **Höja pensionsavgiften**, den avgift som anställda och arbetsgivare betalar, från dagens 17,21 till 18,5 procent. Detta för att öka respektavståndet, alltså skillnaden i pension mellan den som arbetat lite eller inte alls och den som arbetat heltid i fyrtio år i ett låglöneyrke.
- **Värdera kvinnodominerade** välfärdsyrken högre. Rätt till heltid, goda arbetsvillkor och bra arbetsmiljö krävs för att fler ska orka arbeta och arbeta längre.

Det stora pensionsgapet mellan män och kvinnor kräver stora reformer – både när det gäller arbetslivet och pensionssystemet.

Oavsett hur det går i morgondagens val till riksdagen måste partierna ta gemensamt ansvar för att skynda på utvecklingen mot ekonomisk jämställdhet. Nuvarande och kommande kvinnliga pensionärer får inte svikas efter valet genom bråk om långsiktiga lösningar.

SKRIBENTEN

Liza di Paolo-Sandberg, förbundsordförande för SKPF pensionärerna som organiserar många som tidigare arbetat i välfärdsyrken.